

PLAN VAN AANPAK

ANNA – Anderstalige Nieuwkomers leren Nederlands in Alle lessen

STAP 1. SCREENING

POSITIEF, VEILIG KLASKLIMAAT
De activiteiten kunnen de leerlingen een gevoel van welbevinden geven.
De leerlingen mogen zelf initiatief nemen.
Er worden verhalen aangeboden.
BETEKENISVOLLE TAKEN
De doelen zijn relevant.
Het taalaanbod is functioneel: taal is een middel om het doel te bereiken.
De leerlingen kunnen voor deze activiteit gemotiveerd worden.
De opdrachten zijn redelijk uitdagend: niet te gemakkelijk, niet te moeilijk.
Er is afwisseling in werk- en groeperingsvormen.
ONDERSTEUNING DOOR INTERACTIE
De leerlingen krijgen de kans om te spreken en actief te luisteren.
Taalvaardigheid staat centraal (eerder dan taalkennis).

STAP 2. ADAPTATIE

	DOELEN
	Kies voor de AN alleen de inhoudelijke doelen die functioneel zijn.
	Selecteer altijd enkele talige doelen.
	Selecteer de voor de AN meest zinvolle begrippen.
	ACTIVITEITEN
	Pas de opdrachten aan voor de AN.
	Geef de AN extra context of materiaal.
	Bied ondersteuning door een rijk taalaanbod.
	Sta toe dat de AN hun thuistaal functioneel inzetten.
	Voer korte reflectiegesprekken met de AN.
	ORGANISATIE
	Laat de AN met andere leerlingen samenwerken.
	Stel enkele taalvaardige leerlingen aan als minimeesters of -juffen voor de AN
	Pas zo nodig je klasinrichting aan.

 Kies voor de AN alleen de inhoudelijke doelen die functioneel zijn. Het is voor nieuwkomers in de eerste plaats belangrijk dat ze zich kunnen behelpen in het dagelijkse leven en in de schoolgemeenschap. Bij lesonderwerpen die concreet zijn en zich in het hier-en-nu afspeelen zijn ze - vooral bij aanvang in het onderwijs - het meest gebaat.

 Selecteer altijd enkele talige doelen. Hou steeds de ontwikkeling van de taalvaardigheid van de AN voor ogen: ga na welke talige doelen je voor je anderstalige nieuwkomer beoogt. Vooral de taalvaardigheden in relatie tot het onderwijs staan voorop: luisteren, spreken, gesprekken voeren, lezen en schrijven in de klas. Afhankelijk van hoe ver de nieuwkomers in hun taalontwikkeling staan, zullen andere talige doelen gelden.

 Selecteer de voor de AN meest zinvolle begrippen. Aangezien woorden de bouwstenen van taal zijn en een rijke woordenschat de sleutel tot schoolsucces, is het belangrijk een doel i.v.m. woordenschat op te nemen. Maak gebruik van de selectiecriteria nut, frequentie en context en kies de woorden in samenhang, bijvoorbeeld met het thema. Dat geeft de leerlingen de kans de nieuwe begrippen te koppelen aan andere die ze al beheersen, met het oog op netwerkbouw en kennisverwerking.

 Pas de opdrachten aan voor de AN. Ga na wat de AN dient te kunnen/kennen, en maak de opdrachten haalbaar zodat de leerlingen succes kunnen ervaren. Laat taken die niet realistisch voor hen zijn wegvallen en maak de teksten eventueel korter, eenvoudiger en duidelijk gestructureerd. De opdrachten voor de anderstalige nieuwkomers dienen aangepast te worden omdat de doelen voor hen anders liggen dan die voor hun medeleerlingen.

 Geef de AN extra context of materiaal. Door woordkaarten, prenten, voorwerpen enzovoort te voorzien of door de AN de computer te laten gebruiken, betekenis uit te beelden, opdrachten voor te doen en dergelijke worden taken voor hen concreter. Sta ook stil bij de strategieën die de leerlingen kunnen inzetten bij het uitvoeren van een taak bijvoorbeeld de inhoud van een te lezen tekst voorspellen op basis van de titel, woorden analyseren om de betekenis te achterhalen, je mimiek en je handen gebruiken om wat je vertelt te ondersteunen.

 Bied ondersteuning door een rijk taalaanbod. Praat tegen de AN niet in een basale taal maar denk bewust na over je eigen taalgebruik: formuleer volledige zinnen, herhaal kernbegrippen, spreek nadrukkelijk, geef stapsgewijze instructies ... Sta vooral stil bij de schooltaalwoorden die in de taak vervat zitten bv. 'de opdracht', 'het antwoord', 'opzoeken', 'berekenen', 'regelmatig', 'omdat', 'tot slot'.

 Sta toe dat de AN hun thuistaal functioneel inzetten. Laat de nieuwkomers hun thuistaal gebruiken om te overleggen of de leerinhouden aan elkaar uit te leggen, laat hen de betekenis van Nederlandse woorden in hun thuistaal opzoeken via een vertalingsprogramma enzovoort. Functioneel inzetten betekent dat de thuistaal gebruikt mag worden voor een extra toelichting, een voorbeeld, een korte uitleg (door een medeleerling met dezelfde thuistaal). Het doel blijft dat leerlingen de inhouden in het Nederlands beheersen.

 Voer korte reflectiegesprekken met de AN. Voorzie regelmatig tijd om met de anderstalige nieuwkomers voor, tijdens en na de uitvoering van de taak kort te reflecteren. Maak zo duidelijk wat je doelen zijn en tracht te achterhalen hoe de AN de les verwerken. Stel aanvankelijk vooral eenvoudige, gesloten vragen en laat de anderstalige leerlingen kort reageren.

 Laat de AN met andere leerlingen samenwerken. Samenwerken in duo's of in groepen biedt AN de kans hun taalgebruik te oefenen: ze kunnen actief luisteren, zelf spreken, lezen en schrijven. Kies voor heterogene groepen waardoor ze impliciet leren van de Nederlandstalige leerlingen en breng hen vooral samen in kleinere groepen.

 Stel enkele taalvaardige leerlingen aan als minimeesters of -juffen voor de AN. Een bijzondere vorm van groepswerk is die waarbij enkele leerlingen als mini-juf of -meester mogen optreden: de anderstalige nieuwkomer werkt aan een opdracht onder toezicht of begeleiding van één of enkele medeleerlingen die de AN ondersteunen en helpen waar nodig. Het is in dit geval wel belangrijk dat de leerkracht de werking observeert en nagaat of de begeleiding wel volstaat en op de juiste manier gebeurt.

 Pas zo nodig je klasinrichting aan. Breng concrete materialen mee naar je lokaal, hang posters op, voorzie beeldwoordenboeken, filmpjes en dergelijke. Denk ook na over de plaatsing van de banken en faciliteer zo het duo- en groepswerk.